

Til Miljøudvalget

ved formand Ida Auken

6. januar 2011

Vedrørende krav om gyllenedfældning

Økologisk Landsforening henvender sig til jer for at få ændret det nuværende krav om gyllenedfældning, således at det ikke skader de økologiske kløvergræsmarker, som er hele omdrejningspunktet i et økologisk sædskifte og således, at det ikke fører til unødigt højt dieselforbrug og lattergasemission, der er til skade for klimaet.

Det kan lade sig gøre ved at fritage græsmarker på lerjorde for krav om nedfældning og først kræve nedfældning på sandjorde efter april eller maj måned.

Økologisk Landsforening er desværre først meget sent blevet opmærksom på, at forliget om Husdyrloven i 2006 indeholdt et horisontalt gældende krav om gyllenedfældning på græsmarker fra januar 2011. Kravet er gennemført med husdyrgødningsbekendtgørelsen¹. Foreningen har derfor ikke reageret i tide, og foreningen mener, at det nuværende krav er vedtaget på et ufuldstændigt beslutningsgrundlag.

Foreningen har kontaktet Miljøstyrelsen og haft møde med Miljøstyrelsen se vedlagte korrespondance for at drøfte en ændring af kravet, da det i sin nuværende form vil forårsage større skade, end det gør gavn. Vi kan imidlertid forstå, at kravet er en del af det politiske forlig om Husdyrloven 2006. De kan derfor ikke gennemføre den nødvendige ændring uden, at der træffes en ny politisk beslutning.

Vi vedlægger et notat, som er udarbejdet af Videncentret for Landbrug, Planteproduktion, der redegør for omkostninger ved at nedfælde gylle på græsmarker forud for første slæt. Bemærk en væsentlig del af den dokumentation, der ligger til grund for notatet er kun to år gammel. Det vil sige, der er opnået meget ny viden på området, som der ikke er taget hensyn til, da kravet indgik i det politiske forlig.

---

¹ [Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold](#)

Som det fremgår af notatet, vil der kun kunne hentes 4 kg N /ha ved at nedfælde i stedet for at lægge ud med slanger. Omkostningerne til nedfældningen vil imidlertid medføre, at det koster kr. 200 /kg N.

Dertil kommer, at det skader kløveren, som skal fiksere N fra luften til det økologiske sædskifte, og at det pga. afgrødeskader giver en dårligere udnyttelse af den udbragte N. Skaden på kløveren samt den dårligere N-udnyttelse pga. skadede afgrøder vil føre til et udbyttetab, som ikke indgår i notatet. Tyndere afgrøder giver også større ukrudtsproblemer, som rammer hele sædskiftet. Samlet set betyder alene skaden på kløveren, at økologerne vil ende ud med et ringere klimaregnskab pr. produceret enhed.

Og hvad der i princippet er værre, så medfører nedfældningen en forøgelse af lattergasudviklingen med en faktor 2 – 3 og væsentligt øget dieselforbrug. Det fremgår i en rapport² udarbejdet af AgroTech vedrørende nedfældning i vintersæd. Det skal bemærkes, at økologerne ikke vil opleve et reduceret behov for handelsgødning, da handelsgødning ikke er tilladt.

De opgjorte omkostninger forbundet med nedfældningen omfatter heller ikke udgifterne til en kortere levetid for græsmarkerne. Færdslen forårsager strukturskader i de øvre jordlag, som bevirker, at græsmarkerne hurtigere skal lægges om. Omlægning af græsmarker giver både øget lattergasemission og risiko for N-tab. Der er derfor tale om en omkostning både i forhold til direkte udgifter til etablering af nye marker og i forhold til miljø og klima, som der ligeledes skal tages højde for.

Økologisk Landsforening mener, at der er tale om en helt usammenhængende miljøpolitik, hvis vi underlægges krav, hvor negative sideeffekter langt overstiger den tiltænkte virkning af tiltaget.

Foreningen har derfor bedt om, at kravet om nedfældning ændres, så græsmarker på lerjorde fritages fra kravet, og at kravet på sandjorde først gøres gældende efter 1. maj, således at gyllen kan lægges ud med slanger inden 1. slæt. Datoen 1. maj kan dog evt. ændres til 1. april, så der er vished for lavere temperaturer, hvor fordampningen foregår langsommere og derved bliver lavere, da mere af den udbragte N, vil kunne nå at sive ned i jorden til afgrøderne.

Efter 1. slæt kan lerjordene bedre bære kørsel. Kørsel med nedfælder vil derfor ikke gøre samme skade på afgrøden, som inden første slæt. Nedfælder vil dog heller ikke have nogen effekt. I langt de fleste tilfælde vil det ikke være muligt at få den i jorden og slet ikke i den tilsigtede dybde. I praksis vil der derfor kun komme et større dieselforbrug ud af det og en øget lattergasemission, når der køres med nedfælder på lerjorde efter 1. slæt.

Vi kan konstatere, at der er foretaget en vurdering af effekt sammenholdt med de økonomiske omkostninger forbundet med kravet, når det handler om vintersæd, jf. rapporten fra AgroTech. Og vi kan

---

² [Nedfældning af gylle i vintersæd, en evalueringsrapport. AgroTech 2010](#), miljøprojekt nr. 1345

konstatere, at det er besluttet, at udgifterne ikke står mål med effekten, når det handler om vintersæd, hvorfor myndigheder og politikere har undtaget vintersæd, raps og frøgræs.

Økologisk Landsforening beder om, at hvis kravet skal gøres gældende for græsmarker, så skal det ikke ske før, end der er foretaget tilsvarende studier vedrørende græsmarker, som der er foretaget vedrørende vintersæd. Det er i den forbindelse også vigtigt, at klimaeffekter i form af øget dieselforbrug og lattergasemission gøres op. Foreningen kan ikke se, at der er noget, der adskiller kløvergræsmarkerne fra vintersædsmarkerne. 80 % af kløvergræsmarkerne er slætmarker, dvs. høstbesvær foranlediget af nedfældningen er lige så stort et problem i de økologiske græsmarker, som det er for vintersædsmarkerne.

Et uændret krav om nedfældning på græsmarker gør det mindre interessant at være økolog, da det er meget utilfredsstillende at være tvunget til at skade sine afgrøder, når det fører til, at produktionen er væsentlig mere klimabelastende. For at kunne berettigg dette, må vi stille krav om en klar miljøgevinst, og den er ikke til stede i dette tilfælde.

Med venlig hilsen

Ewald Vestergaard
Formand Økologisk Landsforening

cc. Miljøminister Karen Ellemann

./. Breve sendt til Miljøstyrelsen, dateret den 16. november og den 3. december 2010 vedr. kommende krav om gyllenedfældning i bekendtgørelse nr. 1695 af 19/12/2006

Notat, konsekvens af nedfældning af gylle til fodergræs i det tidlige forår, version 2, 5. januar 2011